

Před 140 lety se ve Vísece u Hořovic narodil Gustav Pallas, jako první přeložil Andersenovy pohádky z originálu

Malá mořská víla, Císařovy nové šaty či Princezna na hrášku. Kdo by neznal pohádky dánského spisovatele Hanse Christiana Andersena? Do češtiny byl Andersen překládán už ve druhé polovině 19. století.

Zásadní zlom v této překladatelské tvorbě však učinil hořovický rodák **Gustav Pallas**, který jako první překládal Andersenovy pohádky prokazatelně z dánského originálu.

Gustav Pallas

Gustav Pallas, středoškolský profesor, literární historik a překladatel ze skandinávských jazyků se narodil 21. července 1882 ve Vísece u Hořovic v knížecím zahradním domě, kde byl jeho otec zahradníkem. Krátce pracoval také v Maďarsku, kde Gustav začal navštěvovat obecnou školu v Berényi u Velké Kanyže, ale čtvrtou a pátou třídu už vychodil v Chrudimi. V roce 1893 nastoupil na gymnázium v Hradci Králové. V letech 1901-1905 studoval slavistiku, germanistiku a srovnávací literatury na Filozofické fakultě Karlovy univerzity a roku 1908 získal doktorát za práci *F. X. Svoboda. Literárně historická studie*.

Od roku 1905 působil jako středoškolský profesor češtiny a němčiny na vinohradském gymnáziu, v Místku, v Benešově a na reálce v pražských Vršovcích. Nakonec až do předčasného penzionování za okupace učil na dívčím gymnáziu E. Krásnohorské v Praze na Novém Městě. Po příchodu z Benešova do Prahy se začal věnovat studiu severských jazyků a podnikl řadu cest po severských zemích.

Svými články o původní i cizí přeložené literatuře pravidelně přispíval do časopisů *Přehled*, *Zlatá Praha* a *Venkov*. Jako redaktor v nakladatelství J. Otty redigoval v letech 1917-1929 časopis *Zlatá Praha* a Knihovnu Zlaté Prahy. U nakladatele J. Alberta redigoval Knihovnu klasických memoárů,

Životopisy a paměti a Mistry světových románů. Od roku 1928 byl stálým spolupracovníkem Lidových novin. Tam přispíval posudky a články o severských literaturách.

O přiblížení severské literatury se u nás v tehdejší době zasloužil jako málokdo. Své hluboké znalosti severské literatury o daném tématu shrnul v jedinečném díle *Hvězdy severu* (1948). Kniha tehdejšímu českému čtenáři přinesla přehledný obraz literatur severských zemí, nejen těch skandinávských, ale i Islandu a Finska.

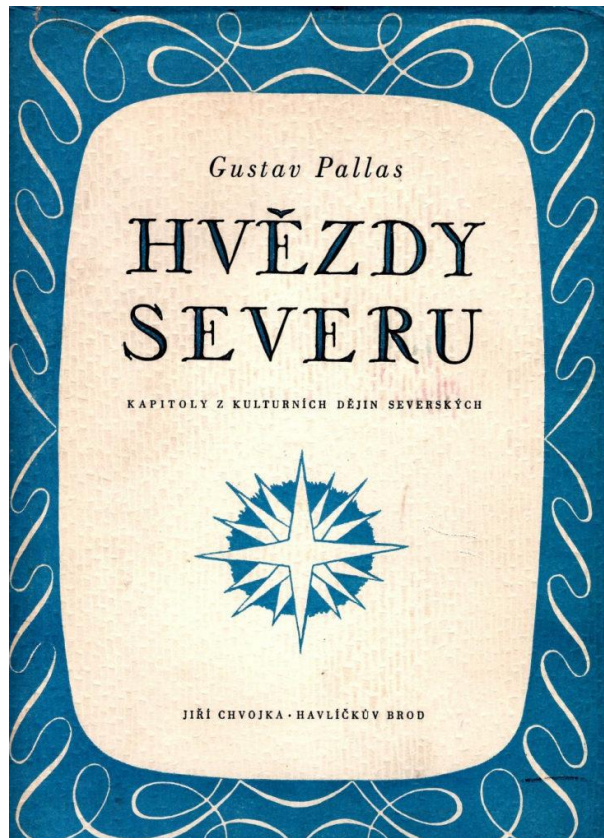
Při překládání vycházel zásadně z originálů. Nechyběla mu pro to odborná erudice ani cit pro autorskou jedinečnost a pro její adekvátní vyjádření v češtině. K jeho nejvýznamnějším překladům patří právě kompletní soubor pohádek a povídek H. Ch. Andersena. Přeložil také několik děl norského spisovatele Knuta Hamsuna a Henrika Ibsena. Kromě překladů psal také antologie věnované severské literatuře, jako *Mistři novelistiky severské* (1920) či *Severské literatury nové doby* (1939), a inspirovat se nechal i k sepsání *Severských pohádek* (1957). Publikoval také několik studií věnovaných severským literárním osobnostem jako byli Henrik Ibsen, August Strindberg či Selma Lagerlöfová (jeho kniha *Knut Hamsun a soudobá norská beletrie* byla po roce 1948, kvůli Hamsunově kolaboraci s nacisty, zakázána).

Pallas se však nezaměřoval jen na literaturu severskou, ale i na tu domácí. Napsal několik literárních příruček z oblasti české literatury, např. *Dějiny literatury české pro školy obchodní* (1919), *Populární dějiny literatury české a slovenské* (1919), *Slovníček literární* (1923) či s Vojtěchem Zelinkou dvoudílné *Obrazové dějiny literatury české* (1926).

Zemřel 12. dubna 1964 v Praze.

Vydání Andersenových pohádek z roku 1990.

Hvězdy severu, 1948.

Iva Stluková, Městská knihovna Beroun, oddělení propagace a regionální literatury pro Berounský region 2022.